

ΜΑΘΗΜΑ : «Φρουτοπία»

ΕΠΙΦΩΝΗΜΑΤΑ

Οι λέξεις που εκφράζουν συναισθήματα, όπως χαρά, πόνο, λύπη, φόβο, έκπληξη, θαυμασμό κ.λ.π., ονομάζονται **επιφωνήματα** και είναι πάντα **ΑΚΛΙΤΑ**.

αβεβαιότητα, αμηχανία	Χμ!
άρνηση	Α μπα!
απορία	Α!, ο!, μπα!
ευχή	Μακάρι!, είθε!, άμποτε!
έπαινο	Εύγε!, μπράβο!
θαυμασμό	Α!, ι!, ω!, ποπό!, μπα!
κάλεσμα	Ε!, ω!
κοροϊδία	Ου!, ε!, χα, χα!
παρακίνηση	Άιντε!, άντε!, αμέ!, μαρς!, αλτ!, στοπ!, σουτ!
πόνο, λύπη	Αχ!, άου!, οχ!, ω!, αλίμονο!, αλί!, όχου!
στεναχώρια, απελπισία, αηδία	Ουφ!, ε!, ου!, πα πα πα!, πουφ!
χαρά	Χα, χα, χα!

ΠΡΟΣΟΧΗ!!!!

Μετά τα επιφωνήματα βάζουμε συνήθως θαυμαστικό (!), μερικές φορές ερωτηματικό (;) ή αποσιωπητικά (...).

Άσκηση 1

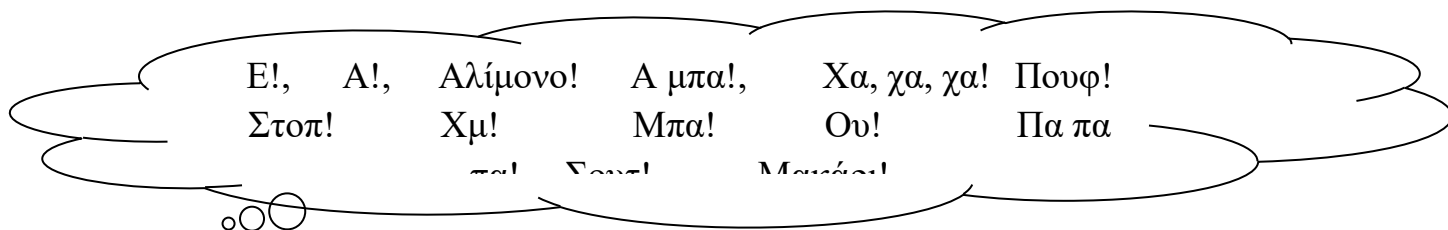
Να συμπληρώσεις τις παρακάτω προτάσεις με τα κατάλληλα επιφωνήματα, αφού συμβουλευτείς τις λέξεις στις παρενθέσεις.

- Με έπιασε ένας πόνος στο πόδι. (πόνος)
- να πας να μου φέρεις ένα ποτήρι νερό! (παρακίνηση)
- για να πάρουμε απόφαση θα πρέπει να το σκεφτούμε.(αβεβαιότητα)
- Τα πήγατε πολύ καλά στο τεστ της Γλώσσας. (έπαινος)

- Τι κακό είναι αυτό που μας βρήκε, Κώστα μου! (λύπη)
- Τι ωραίο σπίτι είναι αυτό που φτιάξατε! (θαυμασμός)
- να έχετε καλό ταξίδι σήμερα! (ευχή)
- δεν ξέρω αν αυτό είναι σωστό. (αμηχανία)
- δεν αντέχω πια την γκρίνια σου. (απελπισία)
- να μην μπορείς να βάλεις ένα γκολ. (κοροϊδία)
- τι είναι αυτό που μυρίζει στο σπίτι; (αηδία)

Άσκηση 2

Να συμπληρώσεις τα παρακάτω κενά με το πιο σωστό επιφώνημα από κυκλάκι και να πεις τι σημαίνει.

- Η πίτσα σου είναι υπέροχη και τραγανή
.....
- θα έρθει και η αδερφή σου μαζί σου;
.....
- Τι μυρίζει τόσο πολύ άσχημα;
.....
- Που πας δε βλέπει ότι πάω να παρκάρω!
.....
- Μην κάνεις ούτε ένα βήμα πιο πέρα
.....
- Δεν πρόκειται να κερδίσει η Άρσεναλ!
.....

- Ξεκαρδίστηκα στα γέλια με το Λαζόπουλο!
.....
- δεν ξέρω τι να παραγγείλω, κρέας ή ψάρι.
.....
- δε νομίζω να πάρω δάνειο.
.....
- δεν είναι ομάδα αυτή είναι για κλάματα
.....
- τι λόγια είναι αυτά που λες!
.....
- μη μιλάς άλλο δεν θέλω να ακούσω τίποτα
.....
- να μπορούσα να αγοράσω ένα ελικόπτερο!
.....

ΜΑΘΗΜΑ : «Τρύπωνας ο φαφαγάλος»

ΟΥΔΕΤΕΡΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΣΕ –ΟΣ

Τα ουδέτερα ουσιαστικά σε –ος αποτελούνται από αυτά που τονίζονται στη παραλήγουσα και σε αυτά που τονίζονται στην προπαραλήγουσα.

Π.χ. το λάθος —————> τονίζεται στην παραλήγουσα
το στέλεχος —————> τονίζεται στην προπαραλήγουσα

	<u>Ενικός Αριθμός</u>	<u>Πληθυντικός Αριθμός</u>
Ονομ.	Το λάθος	Τα λάθη
Γεν.	Του λάθους	Των λαθών
Αιτ.	Το λάθος	Τα λάθη
Κλιτ.	- λάθος	- λάθη

Όλα τα ουδέτερα ουσιαστικά που λήγουν σε **-ος** και αυτά που τονίζονται στην παραλήγουσα και αυτά που τονίζονται στη λήγουσα κατεβάζουν στη **γενική του πληθυντικού τον τόνο** στη λήγουσα.

Π.χ. τα λάθη —————> των λαθών
τα στελέχη —————> των στελεχών

Όλα τα ουδέτερα που τονίζονται στην προπαραλήγουσα στην **γενική του ενικού** και στην **ονομαστική, αιτιατική και κλιτική του πληθυντικού, τονίζονται** στην παραλήγουσα.

Π.χ. το στέλεχος —————> του στελέχους
τα στελέχη —————> τα στελέχη —————> - στελέχη

✓ Τα ουδέτερα ουσιαστικά το άνθος , το χείλος και το όρος, σχηματίζουν την γενική τους στον πληθυντικό ως εξής:

Π.χ. των ανθέων, των χειλέων, των ορέων

✓ Τα αφηρημένα ουδέτερα ουσιαστικά σε - **ος** , όπως **το κόστος, το κύρος και το θάρρος** δεν έχουν πληθυντικό αριθμό.

Άσκηση 1

Να συμπληρώσεις τα κενά των παρακάτω προτάσεων με το ουδέτερο που είναι στη παρένθεση, βάζοντάς το στη σωστή πτώση.

- Το ουσιαστικό αυτό είναι (γένος) ουδετέρου.
- Θα γίνει διαμόρφωση του (άλσος) στο Ρέντη ανακοίνωσε η Νομαρχία Πειραιά.
- Οι γονείς θα πρέπει να είναι προσεκτικοί με τα (βρέφος), γιατί είναι ακόμα ευαίσθητα.
- Οι δυο ομάδες θα διασταυρώσουν τα «.....» (ξίφος) τους στο γήπεδο, αυτή την Κυριακή.
- Οι πολίτες έχουν δικαίωμα ψήφου μετά τα 18 (έτος).
- Η γονιμότητα των (έδαφος) στηρίζεται από τη πορεία του καιρού.
- Την Μεγάλη Βδομάδα μαθαίνουμε για τα (πάθος) του Χριστού.
- Οι εταιρείες λειτουργούν καλά όταν έχουν ικανά και εργατικά (στέλεχος).
- Η ανακάλυψη των (λάθος) από τον μαθητή, βοηθάει στη εξάλειψη και στη μελλοντική τους αναγνώριση.
- Τα (μίσος) και οι επιδιώξεις των κυβερνήσεων οδηγούν στις διαμάχες των (έθνος).
- Είναι πολλά τα (κράτος) που συμμετέχουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Τα (ίχνος) των δραστών με την τεχνολογία σήμερα, ανακαλύπτονται πολύ γρήγορα.
- Πέρυσι κάηκαν πολλά (δάσος) σε πολλές περιοχές της Ελλάδας και ιδιαίτερα στην Πελοπόννησο.

- Ο Ατλαντικός Ωκεανός είναι ένα ενδεικτικό παράδειγμα του (βάθος) των θαλασσών της Γης.
- Τα πολλά (λίπος) είναι πολύ επικίνδυνα για την υγεία των ανθρώπων.

Άσκηση 2

Να επιλέξεις το κατάλληλο ουδέτερο ουσιαστικό και να φτιάξεις φράσεις βάζοντας το στη γενική ενικού και πληθυντικού, όπως στο παράδειγμα.

το τέλος, το βάθος, το μήκος, το λάθος, το
έλος, το κράτος, το όρος, το άνθος, ~~το χρέος,~~
το αεροσκάφος, το βρέφος,

Η εξόφληση	του χρέους	των χρεών
Η μέτρηση		
Τα σύνορα		
Η ομορφιά		
Η φασαρία		
Η αναγνώριση		
Η μυρωδιά		
Η αποστολή		
Η ανάβαση		
Η αύξηση		
Η απογείωση		

Άσκηση 3

Να γράψεις δίπλα στα παρακάτω ρήματα το ουδέτερο ουσιαστικό που παράγεται στην ονομαστική Ενικού και Πληθυντικού , όπως στο παράδειγμα.

		<u>το λίπος</u>	<u>τα λίπη</u>
	Λιπαίνω:		
	Φαρδαίνω:		
	Υψώνω:		
	Βαραίνω:		
	Χρεώνω:		
	Βαθαίνω:		
	Πληθαίνω:		
	Ανθίζω:		
	Τελειώνω:		
	Παχαίνω:		
	Κερδίζω:		
	Στελεχώνω:		
	Μισώ:		
	Παθιάζω:		
	Πλαταίνω:		

ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ

Τα ανώμαλα ρήματα είναι μερικά ρήματα που δε σχηματίζουν τον Αόριστό τους, όπως τα άλλα ρήματα. Αυτά παρουσιάζουν ορισμένες ιδιαιτερότητες, ανωμαλίες για την ακρίβεια. Έτσι η γραμματική μας τα ονόμασε ανώμαλα.

Π.χ. Τον **βλέπω** να έρχεται γρήγορα → **Βλέπω** = Ενεστώτας

Τον είδα να έρχεται γρήγορα → **Είδα**=«Ανώμαλος»

Αόριστος

✓ Τα ανώμαλα ρήματα που έχουν **ιδιαιτέρο** τρόπο κλίσης στο Αόριστο είναι τα εξής:

<u>ΟΡΙΣΤΙΚΗ</u>		<u>ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ</u>	<u>ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ</u>
<u>Ενεστώτας</u>	<u>Αόριστος</u>	<u>Αόριστος</u>	<u>Αόριστος</u>
Ανεβαίνω	Ανέβηκα	(να) ανεβώ	ανέβα – ανεβείτε
Κατεβαίνω	Κατέβηκα	(να) κατεβώ	κατέβα – κατεβείτε
Μπαίνω	Μπήκα	(να) μπω	μπες – μπείτε
Βγαίνω	Βγήκα	(να) βγω	βγες – βγείτε
Βλέπω	Είδα	(να) δω	δες – δείτε
Λέω	Είπα	(να) πω	πες – πείτε
Βρίσκω	Βρήκα	(να) βρω	βρες – βρείτε
Έρχομαι	Έρθω	(να) έρθω	έλα – ελάτε
Πίνω	Ήπια	(να) πιω	πιες – πιείτε
Πηγαίνω	Πήγα	(να) πάω	– –
Παίρνω	Πήρα	(να) πάρω	πάρε – πάρετε ή πάρτε*
τρώω	έφαγα	(να) φάω	φάε – φάτε